

Examen I: Lezen

Tijdsduur ~~50~~ minuten

2011

Voorbeeldexamen

Teksten en Opgaven

Instructie

- In dit boekje staan ~~4~~ teksten en in totaal ~~20~~ vragen bij die teksten. Beantwoord de vragen bij de teksten.
- U krijgt ~~50~~ minuten de tijd om alle vragen te beantwoorden. Let op: Het is belangrijk dat u uw tijd goed verdeelt over de vragen. Voor sommige vragen is het nodig dat u de hele tekst leest, of een tekstgedeelte. Voor andere soorten vragen is dat niet nodig, u hoeft dan alleen maar bepaalde informatie op te zoeken. Lees dus steeds eerst de vragen, u weet dan of u de tekst goed moet gaan lezen of alleen maar informatie moet opzoeken. En u weet dan ook of u veel of weinig tijd nodig heeft om de vraag te beantwoorden.
- U mag een woordenboek gebruiken.
- Voor het beantwoorden van de vragen gebruikt u het antwoordblad:
 - Zoek op uw antwoordblad het nummer dat bij de vraag hoort.
 - Maak dan het hokje onder de letter A, B, C of D zwart.
 - Het antwoordblad moet met potlood worden ingevuld!
- Wanneer u op het antwoordblad een fout hokje zwart hebt gemaakt, dan kunt u dit verbeteren: Gum het foute antwoord uit en maak het goede hokje zwart.
- Wanneer er géén hokje zwart is gemaakt, dan is het antwoord altijd fout.
- Ook wanneer er meer dan één hokje zwart is gemaakt, is het antwoord altijd fout.
- Begin pas als de examenleider dat zegt.

Succes!

NT2

Staatsexamen Nederlands als tweede taal

Deze tekst is een artikel uit een tijdschrift. In het artikel vertelt Debbie Zwaan over haar stage. In haar stage werkt Debbie bij mensen met psychische problemen.

'Ik wil niet als snotneus overkomen'

Naam: Debbie Zwaan

Leeftijd: 19 jaar

Woonplaats: Bodegraven

Opleiding: Activiteiten Begeleidster (AB) op het Crabethcollege in Gouda

Stage: Reakt, een activiteitencentrum voor mensen met een psychiatrische achtergrond

Doelgroep:

"Ik zag het als een uitdaging om met mensen met een psychiatrische achtergrond te werken omdat ik er nog maar zo weinig van wist. Ik vroeg mij wel af of ik het aankon, omdat het werken met deze doelgroep best zwaar kan zijn. Tijdens mijn eerste stage heb ik met verstandelijk gehandicapten gewerkt. Zij waren van hoog niveau en goed gebekt. Door deze stage had ik meer zelfvertrouwen om met psychiatrische patiënten aan de slag te gaan. Het uitdagende van het werken met deze doelgroep is, dat er jongeren van mijn leeftijd bij zijn, hoewel dat soms best confronterend is. 'Jeetje, ik had ook zo kunnen zijn.' Daarbij wil ik niet als een snotneus overkomen. Het is moeilijk om dan de juiste begeleidingsvorm te kiezen. Ook vind ik het lastig dat ik soms mensen tegenkom die ik ken. Ze zijn bang dat ik aan andere mensen vertel dat ze daar zitten."

Stage:

"De AB'ers hier werken niet alleen voor Reakt. Ze worden ook 'ingekocht' door een psychiatrisch ziekenhuis in de buurt. Dat betekent dat ik op meer dan één plek stage loop. Mijn werkzaamheden zijn dus ook divers. De ene dag sport ik, de andere dag begeleid ik de hobbygroep. De bezoekers kunnen dan kiezen wat ze doen. Ze zijn vrij om te doen en te laten wat ze willen. Houtwerken, schilderen of gewoon even lekker kletsen. Op maandag en vrijdag ga ik naar de tuin. Mijn belangrijkste taak daar is er te zijn. Ik geef de bezoekers een beschermd gevoel: als ze ergens mee zitten, zal ik naar ze luisteren. Dat maakt het werken met deze doelgroep ook lastig. Als je zelf niet lekker in je vel zit, is het soms moeilijk dat mensen hun pijnlijke verhalen bij jou uitstorten. Het liefst zou je hard wegrennen! Ik was eerst ook bang dat ik hun problemen mee naar huis zou nemen, maar dat valt mee. Soms pieker ik even in de bus, maar als ik eenmaal thuis ben, is het vervelende gevoel weg."

Begeleiding:

"Met mijn stagebegeleidster heb ik het getroffen. We hebben namelijk ongeveer dezelfde visie. Soms loop ik met haar mee tijdens het begeleiden van activiteiten. Ik kijk hoe zij dat doet. Meestal had ik het ook zo gedaan. Ik heb ook veel eigen inbreng en word heel vrij gelaten. Als ik ideeën heb voor een activiteit, mag ik die zelf uitvoeren. Wel staat er dan iemand bij om mij eventueel te helpen."

Toekomst:

"Eerst wilde ik direct na mijn opleiding gaan werken, maar nu wil ik verder studeren aan de SPH, de Sociaal-Pedagogische Hogeschool. Dat is een goede manier om nog even rond te kijken op andere plekken. Bovendien kan ik mij daar meer in zaken verdiepen. Dat mis ik in deze AB-opleiding. Je krijgt van alles een beetje, maar je bent nergens echt in gespecialiseerd. Bij SPH wordt je bijvoorbeeld meer juridische en medische kennis bijgebracht."

Beantwoord vraag 1 tot en met 6 met behulp van de tekst "Ik wil niet als snotneus overkomen" (pagina 4).

- 1 Waardoor dacht Debbie dat zij wel kon werken met psychiatrische patiënten?
- A doordat ze eerst een cursus volgde om haar zelfvertrouwen te verbeteren
 - B doordat ze eerst stage liep bij verstandelijk gehandicapten
 - C doordat ze veel psychiatrische patiënten kende voordat ze er mee ging werken
- 2 Voor wie werken de AB'ers (activiteitenbegeleiders) van Reakt?
- A alleen voor Reakt
 - B alleen voor Reakt en een ziekenhuis
 - C voor Reakt en voor nog enkele werkgevers
- 3 Wat vindt Debbie moeilijk aan het werken met psychiatrische patiënten?
- A Als ze het zelf moeilijk heeft moet ze toch luisteren naar de problemen van patiënten.
 - B Na haar werk denkt ze in de bus en thuis nog lang na over haar werk.
 - C Psychiatrische patiënten rennen soms hard weg als ze een probleem hebben verteld.
- 4 Hoe denkt Debbie over haar stage en begeleiding?
- A Zij heeft veel ideeën over activiteiten maar mag niet veel zelf bepalen en uitvoeren.
 - B Zij kijkt vooral naar hoe haar begeleidster dingen doet om zo te zien hoe het moet.
 - C Zij mag veel van haar activiteiten zelf bepalen maar krijgt wel altijd hulp als dat nodig is.
- 5 Wat wil Debbie gaan doen als ze klaar is met haar opleiding?
- A Ze weet het nog niet precies.
 - B Ze wil direct gaan werken.
 - C Ze wil verder studeren.
- 6 Welk nadeel heeft de AB-opleiding voor Debbie?
- A Zij kan niet rondkijken op andere plekken.
 - B Zij krijgt geen juridische en medische kennis.
 - C Zij vindt de opleiding te algemeen.

Deze tekst geeft informatie over suiker. De tekst beschrijft ook welke gevolgen het gebruik van suiker wel en niet heeft.

SUIKER, EEN ZOETE SLOPER?

Binnen de voedingsleer heeft suiker een slechte naam. Het bevat veel lege calorieën en verder biedt het ons lichaam weinig bruikbaar. Sterker nog, het zou allerlei ziekten en gebreken veroorzaken. Wij onderzochten de aanklacht tegen suiker.

De mens is al eeuwen dol op suiker. Zozeer zelfs, dat wij al decennia lang bereid zijn om het goedje te maken. Suiker winnen is immers een ingewikkeld proces, waarvoor suikerriet of suikerbieten langdurig moeten worden bewerkt. Desondanks is het hier sinds de Middeleeuwen populair. Het kwam in onze contreien terecht, nadat de kruisvaarders vele kilo's van de lekkernij uit het Oosten hadden mee gekaapt. Eigenlijk waren we een van de laatste volken die kennis maakten met suiker. In Azië, Afrika en India kende men het al veel langer. Tegenwoordig wordt echter nergens zoveel suiker gebruikt als in West-Europa en Noord-Amerika. Ieder jaar eten we zo'n 50 kilo suiker per persoon. Deze hoeveelheid krijgen we niet alleen binnen via frisdrank en snoep. Ook natuurlijke en overigens gezonde producten als appelsap en melk bevatten veel suiker. Het is zonder twijfel een van de populairste ingrediënten uit onze keuken. Maar hoge bomen vangen veel wind en suiker wordt steeds vaker in verband gebracht met allerlei kwalen.

Overgewicht

Suiker behoort tot de koolhydraten, de chemische naam is sacharose. Eén gram suiker is goed voor 16 kJ/4 kcal, verder bevat het weinig stoffen die bruikbaar zijn voor ons lichaam. Men zegt daarom dat sacharose uitsluitend lege calorieën levert. Door deze eigenschap wordt suiker vaak gezien

als een dikmaker. Toch is er nog nooit een duidelijk verband aangetoond tussen suiker en overgewicht. Dat wil zeggen: veel dikke mensen eten niet meer suiker dan anderen.

60 Hart- en vaatziekten

Aandoeningen aan het hart en de vaten zijn nog altijd doodsoorzaak nummer één. In de zoektocht naar oorzaken van deze ziekten wordt regelmatig een beschuldigende vinger uitgestoken naar suiker.

Toch heeft men ook hier nooit een directe relatie kunnen leggen. Vooral nog lijkt vet de belangrijkste schuldige bij het ontstaan van deze kwalen.

Gedragstoornissen

De laatste jaren is er in onderzoek veel aandacht besteed aan hyperactiviteit en andere gedragsstoornissen, die veroorzaakt zouden worden door suiker. Ondanks deze aandachtsgolf is het verband niet bewezen. Het lijkt eerder in tegenspraak met eerder opgedane wetenschappelijke kennis. Een koolhydraatrijke maaltijd maakt immers slaperig.

Suikerziekte

Diabetes is alleen vanwege de bijnaam suikerziekte onlosmakelijk met sacharose verbonden. Toch is er, in tegenstelling tot populair geloof, nog nooit een verband aangetoond tussen het eten van suiker en het ontstaan van diabetes. Grootverbruikers hebben waarschijnlijk geen grotere kans om de ziekte te krijgen dan anderen. Heeft iemand eenmaal suikerziekte, dan is er wel degelijk een verband tussen de consumptie van suikerhoudend voedsel en het verloop van de klachten. Vaak moet dan een speciaal dieet worden gevolgd, waarbij het eten van koolhydraten nauwlettend in het oog wordt gehouden. Hierbij probeert men in eerste instantie om de inname van suiker zoveel mogelijk gelijkmatig over de dag te versprei-

den. Een volledig verbod op sacharose is voor de meeste diabetespatiënten verleden tijd.

Gaatjes

Het naaste trekje van suiker is dat het tandcariës, oftewel gaatjes, veroorzaakt. Dit geldt overigens voor alle verteerbare koolhydraten. Het verband tussen gaatjes en sacharose is in meerdere onderzoeken aangetoond. Daarbij bleek dat de kans op tandcariës sterk verschilt per persoon en in belangrijke mate afhangt van de mondhygiëne en de bacteriën in het speeksel. De meest bepalende factor bij het ontstaan van gaatjes is niet zozeer de hoeveelheid sacharose die geconsumeerd wordt, maar de regelmaat waarmee men suikerhoudende producten eet. Na het eten van sacharose verandert namelijk de zuurgraad in de mond waardoor de tanden eerder aangetast kunnen raken. Het gebit moet voldoende tijd krijgen om van deze aanval te herstellen.

Beantwoord vraag 7 tot en met 11 met behulp van de tekst "Suiker, een zoete sloper" (pagina 6).

- 7 In regel 45 tot en met 59 staat een tegenstelling.
Welke?
- A Koolhydraten bevatten 'lege' calorieën, maar dit geldt niet voor sacharose.
B Men denkt dat je dik wordt van suiker, maar dat is niet bewezen.
C Suiker maakt dik, maar het bevat ook goede stoffen voor het lichaam.
- 8 Wat wordt er gezegd over de invloed van suiker op hart- en vaatziekten?
- A Als je een hart- of vaatziekte hebt, mag je geen suiker gebruiken.
B Het is een feit dat het eten van suiker hart- en vaatziekten veroorzaakt.
C Mensen denken vaak dat je van suiker hart- en vaatziekten krijgt.
- 9 Wat is, volgens de tekst, het verband tussen het eten van suiker en diabetes?
- A Er is helemaal geen verband tussen suiker en diabetes.
B Er is pas een verband als je al diabetes hebt.
C Van veel en regelmatig suiker eten krijg je diabetes.
- 10 Welk advies wordt er tegenwoordig meestal gegeven aan patiënten die diabetes krijgen?
- A U mag geen producten eten waar suiker in voorkomt.
B U mag niet te veel suiker in één keer tegelijk eten.
C U mag zoveel suiker eten als u wilt, tot u klachten krijgt.
- 11 De titel van de tekst is 'Suiker, een zoete sloper?'.
Welk antwoord geeft de tekst op deze vraag?
- A Suiker is eigenlijk een zeer gezonde stof voor het lichaam, ook al denkt men van niet.
B Suiker is niet gezond; het is de oorzaak van veel lichamelijke kwalen.
C Suiker wordt gezien als de veroorzaker van allerlei kwalen, maar dat is niet terecht.

Deze tekst komt uit een boekje over een elektrisch apparaat waarmee je brood kunt roosteren (zie tekening). Dit boekje krijg je in de winkel als je zo'n broodrooster koopt.

15 Veiligheidsregels bij gebruik van een broodrooster

1. Zet het broodrooster op een stevig werkvlak waar het niet in contact kan komen met water.
2. Sluit het broodrooster altijd aan op een geaard stopcontact.
3. Om te voorkomen dat de buitenkant beschadigt: zet het broodrooster niet op of vlakbij een warmtebron (bijvoorbeeld fornuis).
4. Laat het broodrooster nooit zonder toezicht aanstaan en houd het buiten bereik van kinderen.
5. Haal de stekker niet uit het stopcontact door aan het snoer te trekken.
6. Verplaats het broodrooster niet tijdens het gebruik.
7. Haal de stekker uit het stopcontact voordat u het broodrooster gaat schoonmaken.
8. Om elektrische schokken te voorkomen: dompel het snoer, de stekker of het broodrooster zelf nooit in water.
9. Plaats het broodrooster niet in de buurt van brandbare materialen zoals lamellen, gordijnen, vitrages.
10. Als het broodrooster vlam vat, blus dan nooit met water maar dek het vuur af met een natte doek.
11. Bedek het broodrooster niet tijdens het gebruik.
12. Gebruik het broodrooster niet als warmtebron.
13. Gebruik geen metalen sponsjes om het broodrooster schoon te maken: als metalen deeltjes bij het elektrisch gedeelte van het apparaat terecht komen, kunnen ze elektrische schokken veroorzaken.
14. Gebruik geen schuurmiddelen, bijtende schoonmaakmiddelen, ovenreinigingsprodukten of bleekwater bij het schoonmaken van het broodrooster.
15. Wikkel het snoer niet rond het broodrooster tijdens gebruik.

Broodrooster

Beantwoord vraag 27 tot en met 30 met behulp van de tekst "15 Veiligheidsregels bij gebruik van een broodrooster" (pagina 18).

- 27 Enkele veiligheidsregels maken duidelijk op welke plaats een broodrooster veilig staat. In welke van de volgende veiligheidsregels lees je hier iets over?
- A in veiligheidsregel 1
 - B in veiligheidsregel 6
 - C in veiligheidsregel 12
- 28 Wat kan volgens de tekst bij een broodrooster elektrische schokken veroorzaken?
- A Dat kan alleen water.
 - B Dat kunnen alleen metalen deeltjes.
 - C Dat kunnen metalen deeltjes en water.
- 29 Kun je in de tekst lezen hoe je een broodrooster moet schoonmaken?
- A Ja, in de tekst staat hoe je dat moet doen.
 - B Nee, in de tekst staat hoe je dat niet moet doen.
- 30 Wat wil deze tekst vooral duidelijk maken?
- A hoe gevaarlijk het is om een broodrooster te gebruiken
 - B hoe je brood moet roosteren in een broodrooster
 - C hoe je ongelukken met een broodrooster kunt voorkomen

Deze tekst komt uit de onderwijsbijlage van een krant. In deze onderwijsbijlage vertellen vier cursisten over hun opleiding in de gezondheidszorg.

CURSISTEN IN DE ZORG

Niveau 1, de zorghulp:

Aisha Boulaich (17)

School: Albeda College Rotterdam
Opleiding: Gezondheidszorg
Salaris: als 21-jarige ongeveer 1135 euro
bruto per maand, 1570 aan eind
carrière

Duur opleiding: 1 jaar

Een zorghulp mag niet veel. Het is niet de bedoeling dat zij - het is vrijwel altijd een zij - zich direct bemoeit met bejaarden, want dat mag een zorghulp niet. Alleen huishoudelijk werk in de thuiszorg of bejaarden- en verpleeghuizen, zoals bedden opmaken, is toegestaan als je van deze eenjarige opleiding komt. Eigenlijk is het meer een cursus sociale vaardigheden. Aisha: "We leren hoe je vriendelijk met bejaarden moet doen. We hebben ook lessen over politiek en al die dingen."

Aisha is niet van plan om na niveau 1 aan het werk te gaan. Ze wil door naar niveau 2. "Ik wil mensen echt helpen en als zorghulp komt daar niet veel van."

Niveau 2, de helpende:

Deborah Klerks (17)

School: Albeda College Rotterdam
Opleiding: Gezondheidszorg
Salaris: als 21-jarige ongeveer 1180 euro
bruto per maand, 1730 aan eind
carrière

Duur opleiding: 2 jaar

Ook Deborah wil hogerop. Niveau 2, dan mag je wel in de thuiszorg of in verpleeghuizen bejaarden helpen met kleren uitzoeken en helpen wassen en aankleden. Maar medicijnen geven of een plas beoordelen op een eventuele kwaal, dat is werk met meer verantwoordelijkheid waar je niveau 3 voor moet hebben. Deborah's eindlijst van het vmbo was daar alleen niet goed genoeg voor, dus ze zal niveau 2 eerst moeten afmaken. "Eigenlijk wil ik het liefst verpleegkundige worden (niveau 4) maar dat is nog heel ver weg."

Deborah koos voor gezondheidszorg omdat zij iets voor zieke mensen wil betekenen. "Ik zal graag iets voor ze doen, en het lijkt me leuk als zij daar dankbaar voor zijn."

Niveau 3, de verzorgende:

Sanne van Dam (18)

School: Albeda College Rotterdam
Opleiding: Gezondheidszorg
Salaris: als 21-jarige ongeveer 1300 euro
bruto per maand, 1900 aan eind
carrière

Duur opleiding: 3 jaar

Sanne wil graag werken in een ziekenhuis, een plek waar je steeds weer andere mensen ontmoet. Daar hoeft je natuurlijk niet per se voor in een ziekenhuis te zijn, maar Sanne 'gaat' ook echt voor de verzorging van mensen. "Het is heel interessant wat er allemaal komt kijken bij het genezen van een wond."

Na niveau 3 wil Sanne naar niveau 4, verpleegkundige worden. Daar mocht ze niet direct beginnen, omdat ze een vmbo-diploma heeft.

Wat ze over een paar jaar gaat verdienen interesseert Sanne niet. "Ik vind het gewoon hartstikke leuk werk om te doen."

Niveau 4, de verpleegkundige:

Toya Mizan (18)

School: Albeda College Rotterdam
Opleiding: Gezondheidszorg
Salaris: als 21-jarige ongeveer 1400 euro
bruto per maand, 2275 aan eind
carrière

Duur opleiding: 4 jaar

Als verpleegkundige heeft Toya straks de verantwoordelijkheid over patiënten op een afdeling. Vorig jaar nog volgde Toya de opleiding voor sociaal pedagogisch werk (spw), de grootste mbo-opleiding met iets meer dan 7 procent van alle deelnemers in het mbo.

Toya wilde na het vmbo de psychiatrie in, en dat kon met spw was haar gezegd. Dat klopt ook wel, maar spw was meer een opleiding tot activiteitenbegeleidster. "Hier, op de opleiding voor verpleegkundige, leer je hoe je demente bejaarden wast en aankleedt, dat spreekt mij veel meer aan dan een spelletje met ze spelen." Ze zou na haar diploma verder kunnen op het hbo, maar of ze dat doet weet ze nog niet.

Beantwoord vraag 31 tot en met 35 met behulp van de tekst "Cursisten in de zorg" (pagina 20).

- 31 Mag een helpende (niveau 2) medicijnen geven aan patiënten?
- A Ja, een helpende mag medicijnen geven.
 - B Nee, dat mag alleen een verpleegkundige.
 - C Nee, dat mag pas als je verzorgende bent.
- 32 Wat leer je vooral op de opleiding voor zorghulp?
- A huishoudelijk werk
 - B sociale vaardigheden
 - C verzorging
- 33 Iemand heeft het vmbo afgemaakt. Hij heeft goede cijfers. Hij wil een opleiding in de zorg gaan doen, op een zo hoog mogelijk niveau. Op welk niveau kan hij beginnen?
- A op niveau 1
 - B op niveau 2
 - C op niveau 3
 - D op niveau 4
- 34 Hoe lang duurt de opleiding voor verzorgende?
- A 1 jaar
 - B 2 jaar
 - C 3 jaar
 - D 4 jaar
- 35 Sanne doet de opleiding voor verzorgende. Waarom wil ze liever verpleegkundige worden?
- A Dan kan ze in een ziekenhuis gaan werken.
 - B Dan kan ze wonden genezen.
 - C Dat staat niet in de tekst.

